

[Kai Dige Bach]

godtgøre det ved kun at inddrage kvalifikationer og andre faktorer, som har direkte konkret relation til arbejdets udførelse.

Den væsentligste forskel fra dette lovforslag og til ligestillingsloven fra 1988 og ligelønsloven af 1989 er, at der i denne lov indføres noget så sjældent som omvendt bevisbyrde. Arbejdsgiveren skal nu bevise, at der ikke er forskel. Vi har allerede nu en fornemmelse af, at regeringens ændringsforslag, som kunne have blødt op på det, vil blive stemt ned, og derfor mener jeg, at denne lov tager for lidt hensyn til virkeligheden. Derfor har jeg tænkt mig at stemme imod.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 2-5, § 2, således ændret, og § 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Anden behandling af lovforslag nr. L 152:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejds-markedets Tillægspension. (Omlægning af ægtefællepensionsordningen m.v.).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

(Fremsat 10/12 91. Første behandling 16/1 92. Betænkning 13/5 92).

Der var stillet 31 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 19 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

19) Anden behandling af lovforslag nr. L 157:

Forslag til lov om ændring af lov om beskatningen af pensionsordninger m.v. (Omlægning af ATP's ægtefællepensionsordning m.v.).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).

(Fremsat 10/12 91. Første behandling 16/1 92. Betænkning 29/4 92).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg gør opmærksom på, at betænkningen over lovforslag nr. L 152 er omdelt i omtryk.

Forhandling

Taanquist (S):

Socialdemokratiet er ganske godt tilfreds med de ændringer af ATP-loven, der bliver en realitet, når vi er færdige med at stemme om ændringsforslagene.

Vi er tilfredse med, at der nu også bliver indbetalt ATP-bidrag i perioder, hvor man er borte fra arbejdspladsen på grund af arbejdsløshed, sygdom eller barsel.

Vi føler, at lovforslaget, som det forelå fra ministerens side, i høj grad var en imødekommeelse af de ønsker, vi udtrykte, da et lignende forslag blev behandlet i sidste folketingssamling. Det skal ministeren ikke have utak for, han skal måske oven i købet have tak for det.

Især er vi tilfredse med afsnittet om ydelsen til efterlevende, det man i daglig tale kalder ægtefællepensionen. Det er et fremskridt, at ydelsen udbetales som et engangsbeløb, at den udbetales straks ved dødsfaldet, og at den udbetales til alle efterlevende efter ATP-medlemmer. Vi er også meget tilfredse med den børneydelse, der nu er indført.

Det var oprindeligt vort ønske, at også nuværende enker og enkemødre skulle kunne få kapitaliseret deres ægtefællepension, men vi har indset, at det ikke kunne gøres uden at lovgive med tilbagevirkende kraft, og det har vi ikke

[Taanquist]

ønsket, så det har vi opgivet igen. Den ægtefællepensionsordning, der nu ophører, har folk aldrig ønsket og aldrig accepteret. Man har i alt for høj grad følt, at alle ens indbetalinger gik tabt, hvis man døde, før man fyldte 67 år. Derfor er vi ganske godt tilfreds med de ændringer, der nu sker.

SF har stillet et ændringsforslag om, at også bistandsmodtagere skal have indbetalt ATP-bidrag. Vi har sympati for det, men vi har ikke fundet det muligt at finde en administrerbar løsning på det problem nu. Der er jo desværre også andre grupper, der aldrig optages som medlemmer af ATP, men det kan vi måske se på i fremtiden. Vi undlader i hvert fald at stemme til ændringsforslaget.

Det Radikale Venstres ændringsforslag om, at samlevende ikke skal have del i efterlevelsesydelsen, stemmer vi imod, fordi samliv uden ægteskab er blevet så almindeligt, at det ville være forkert i denne lov at skelne mellem ægtefæller og samlevende.

Arbejdsministerens forslag om at afkorte fristen for anmodning om udbetaling af efterlevelsesydelsen fra tre til to måneder stemmer vi imod. Der må gives en rimelig frist efter et dødsfald til, at den efterlevende kan reagere over for ATP.

Men bortset fra det stemmer vi for alle ændringsforslag fremsat af Socialdemokratiet og arbejdsministeren, og vi indstiller i øvrigt lovforslaget til vedtagelse ved tredje behandling.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Det er glædeligt, at forslaget om udbetaling af engangsbeløb fra ATP til efterlevende ægtefæller nu endelig er kommet så langt, at det ser ud til, at vi kan få forslaget vedtaget inden sommerferien. Vi har langt hen ad vejen været enige om hovedindholdet i forslaget, men har haft sværdslag om enkelte elementer.

Der er kun et enkelt af ændringsforslagene, som jeg vil give et par ord med på vejen, og det er Socialdemokratiets ændringsforslag nr. 2 om en ny § 2 a. Det drejer sig om bidrag under fravær.

Jeg mener fortsat, at hjemmelen til at afholde udgifter til ATP-bidrag bør lægges i de pågældende love, da der skal tages hensyn til og konstateres løsning på de særlige problemer, som bidragspligten, beregningen af bidrag m.v. medfører.

Jeg har forstået, at de partier, som står bag forslaget, er enige i, at en realisering af ordningen forudsætter ændringer i arbejdsløshedsforsikringsloven og dagpengeloven. Det vil være nødvendigt med grundige overvejelser om, hvordan en sådan ordning kan tilrettelægges, og ikke mindst hvordan den kan finansieres.

Eftersom der jo også er enighed om, at arbejdsmarkedets parter selv skal bære udgifterne ved ordningen, vil det sandsynligvis blive nødvendigt at indføre en ny form for arbejdsmarkedsbidrag. Regeringen vil naturligvis loyalt leve op til de beslutninger, som et flertal i denne sal vil tage, og et af de første initiativer vil formentlig være at drøfte sagen med arbejdsmarkedets parter.

På den baggrund har jeg fundet det mindre hensigtsmæssigt, at ydelsessiden, hvis man kan kalde det sådan, reguleres så detaljeret, som det er tilfældet i Socialdemokratiets ændringsforslag. Når vi får set på ydelse og bidrag under ét, kan det vise sig nødvendigt at justere de bestemmelser, som et flertal nu øjensynlig støtter. Jeg er derfor glad for, at det samme flertal i betænkningen har erklæret sig enig i denne mulighed.

Jeg har tidligere foreslået en ikrafttræden af dette punkt til den 1. april 1993, samtidig med de nye overenskomster, og jeg kan med glæde konstatere, at en opblødning i formuleringen af ikrafttrædelsesbestemmelsen giver mulighed for, at dette kan finde sted.

Helle Degn (S):

Som en del af dette forslag skal ligestillingen sikres i ATP's bestyrelse og repræsentantskab. Det er en opfølgning af lov nr. 427 af 13. juni 1990, som søger at fremme processen imod en mere ligelig repræsentation af kvinder og mænd, f.eks. i ATP's bestyrelse og repræsentantskab. Der kunne efter min opfattelse godt i dette forslag stilles strammere krav om den ligelige repræsentation, og man kunne godt have valgt en model, hvor ansvaret for ligestillingen blev placeret hos organisationerne, som skal indstille, men nu har man valgt en løsning, hvor det endelige ansvar påhviler den til enhver tid siddende arbejdsminister.

Jeg kunne godt tænke mig at stille arbejdsministeren det spørgsmål, på hvilken måde han agter at administrere den ordning; det vil-

[Helle Degn]

le det være rart at vide lidt om, inden vi skal stemme om dette forslag. Jeg tror, det havde været bedre, at man sendte indstillingerne tilbage til organisationerne og bad dem om at leve op til lovgivningens krav om en ligelig repræsentation i stedet for at deponere det endelige ansvar hos ministeren.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Man vil jo gerne forkorte tiden lidt, men alligevel bliver man nødt til at gøre en bemærkning en gang imellem. Jeg er nødt til at sige, at for Socialistisk Folkeparti er det en meget vigtig principiel afstemning, vi har, i og med at vi nu i ATP-loven indfører en bestemmelse, som med ændringer i arbejdsløshedslovgivningen og i sygedagpengelovgivningen naturligvis betyder, at dette folketingsflertal har sagt ja til, at folk på dagpenge, på arbejdsløshedsdagpenge, syge- og barseldagpenge fremover ikke skal lide under, når de bliver gamle, at der ikke har været indbetalt til ATP for dem, sådan at de får en ordentlig ATP-ydelse, når de går på pension. Jeg synes, det er et vigtigt princip, der bliver fastslået her.

Men det er rigtigt, som arbejdsministeren sagde om ændringsforslaget, at der naturligvis skal følgelovgivning til, og det har vi også skrevet i betænkningen. Vi ser hen til med glæde, at vi finder en ordning. Vi ved godt, at det ikke bliver let, det ved vi alle sammen, men ikke desto mindre tages der altså nu beslutning om, at vi skal forsøge at finde en god løsning, sådan at disse udsatte grupper også har en chance for at få en ordentlig ATP, når de bliver gamle. Det synes jeg er vigtigt og godt.

Helge Sander (V):

Hele denne lovgivning startede jo med, at vi – og det var mange i Tinget – ønskede forholdene omkring udbetaling ved dødsfald ændret, således at efterlevende straks efter dødsfaldet fik en engangsudbetaling. Dette mål opnår vi nu, og det er vi mægtig tilfredse med fra Venstres side.

En række andre forhold er kommet til, som vi også giver vores tilslutning til, men vi er temmelig utilpas ved flertallets ønske om, at der nu til ATP skal foregå indbetaling for ledige. Venstre mener, at bidrag under fravær først og fremmest er et spørgsmål om, i hvilket omfang arbejdsmarkedets parter ønsker at bidra-

ge til en sådan ordning. Initiativet hertil bør derfor komme fra arbejdsmarkedets parter i forbindelse med de kommende overenskomstforhandlinger, og Folketinget bør ikke foregribe resultatet af disse forhandlinger.

Vi erkender, at der, som fru Lilli Gyldenkilde også var inde på, er tale om en ganske principiel sag og også en sag, som der er ganske mange penge i, alt i alt mindst en halv milliard kroner. Derfor føler vi, at det er noget, der bør afklares langt dybere, også med hensyn til hvem der skal betale. Det har jo hidtil været en klar forudsætning, at det offentlige ikke skulle lide overlast. Det nævnes selvfølgelig, at nogle uafklarede ting efterfølgende skal ændres, men principielt er vi meget imod dette ændringsforslag.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Fru Helle Degn stillede mig et spørgsmål om, hvordan jeg har til hensigt at administrere de nye bestemmelser, der nu er omkring udpegning af repræsentanter til ATP's bestyrelse og ATP's repræsentantskab.

Baggrunden er naturligvis den ligestillingslov, der blev gennemført for et års tid siden. Af debatten i Folketinget dengang fremgik det klart og tydeligt, at ATP var omfattet af bestemmelserne i ligestillingsloven. Derfor havde jeg naturligvis forventet, da der skulle udpeges til forskellige poster i ATP, at man fra ATP's side ville tage dette til efterretning.

Jeg kunne imidlertid konstatere, at det ikke var tilfældet. Så kunne man som minister naturligvis reagere på forskellig vis, men jeg fik det klare indtryk, at man fra ATP's side – eller rettere sagt fra organisationerne bag ATP – simpelt hen ikke havde til agt at tage hensyn til de bestemmelser, der var nedfældet i ligestillingsloven. Det kunne jeg naturligvis ikke af finde mig med, og derfor fandt jeg den løsning, at jeg, om jeg så må sige, repeterede ligestillingslovens bestemmelser, da jeg alligevel skulle fremsætte et ATP-forslag i Folketinget.

Nu er det en smule omformuleret, sådan at praksis vil blive, at svaret i første omgang ligger hos organisationerne. Det, jeg har til hensigt at lægge mange kræfter i, er at få organisationerne selv til at sikre, at der er afbalancering mellem kønnene i ATP's bestyrelse og i ATP's repræsentantskab.

[Arbejdsministeren]

Nu har de chancen for selv at løse problemet. Jeg kan naturligvis ikke afvise muligheden af, at de stadig væk bare trækker på skuldrene og ikke sikrer en tilstrækkelig kønsmæssig balance; så ligger sagen igen på mit skrivebord, og så vil jeg naturligvis drage omsorg for, at den manglende balance bliver rettet op med de midler, jeg har til rådighed. Det kan blive den metode, fru Helle Degn antydede. Det kunne også være andre metoder. Jeg vil blot gerne her give udtryk for, at det afgørende for mig er at sikre den kønsmæssige balance, og at jeg naturligvis ikke vil forfølge andre formål i den indblanding, jeg i givet fald bliver nødt til at foretage i den pågældende sag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Omlægning af ægtefællepensionsordningen m.v.). (Lovforslag nr. L 152).

Underændringsforslag nr. 3 forkastedes, idet 9 stemte for, 64 imod; 43 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 og 4-13 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 og 15 betragtedes som bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsforslag nr. 13.

Ændringsforslag nr. 16 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 17 forkastedes, idet 43 stemte for, 76 imod.

Ændringsforslag nr. 18-28 og § 1 med de foretagne ændringer vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 29 om indsættelse af en ny paragraf efter § 1, ændringsforslag nr. 30 og 31, § 2, således ændret, og ændringsforslag nr. 1 til titlen

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om beskatningen af pensionsordninger m.v. (Omlægning af ATP's ægtefællepensionsordning m.v.). (Lovforslag nr. L 157).

§ 1, ændringsforslaget og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

20) Anden behandling af lovforslag nr. L 274:

Forslag til lov om ændring af visse love inden for Justitsministeriets område. (Betalingsbestemmelser).

Af justitsministeren (Engell).
(FremSAT 24/4 92. Første behandling 30/4 92. Betænkning 12/5 92).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.